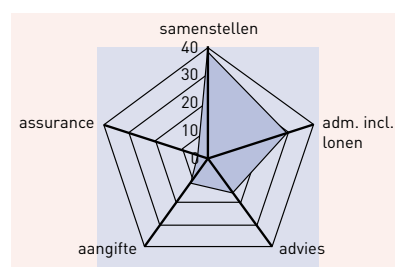

Uitdijende accountancy

Met een zekere regelmaat moet ik uitleggen dat ik weliswaar registeraccountant ben, maar niet als accountant optreed: 'Ik doe geen accountantswerk'. Ik zou mij accountant mogen noemen, maar dat doe ik niet. Anderen, die mij aanduiden als 'accountant in business', doen dat – geheel ten onrechte – wél.

Tot mijn niet geringe verbazing is tot nu vrijwel iedereen tevreden met mijn uitleg. En ik heb reden tot verbazing. Recentelijk heeft Full Finance in Utrecht bij Fortis een benchmarkbijeenkomst gehouden. G.A. van den Brink presenteerde uitkomsten van een enquête onder accountants. Met betrekking tot de omzetverdeling van de bevraagde accountants kunnen de uitkomsten als in het bijgaande plaatje in beeld worden gebracht. De vraag of het AA's en/of RA's betreft, is in het kader van het volgende niet relevant.

Het valt mij op dat de omzet van deze accountants nauwelijks betrekking heeft op assurance. En dat is toch het enige element in deze omzetverdeling waarvoor iemand

accountant moet zijn. Voor al die andere diensten kan een beroep worden gedaan op niet-accountants. Dit wil niet zeggen dat accountants daarvoor niet geschikt zouden zijn. Maar anderen kunnen en mogen het ook doen. Daar ligt denk ik ook de echte concurrentie. Waarbij kan worden opgemerkt dat XBRL juist aan de rechterzijde van de grafiek zal kunnen toeslaan. Maar dat terzijde.

Toch zijn het accountants die het werk doen aan die grafische rechterzijde. Terecht noemen zij zich accountant. Zelfs degenen die dit werk doen zonder registratie als AA of RA zijn accountant. Ook zij houden zich bezig met accounts: grootboeken en rekeningen. Hoewel ook zij in werkelijkheid accountant zijn, mogen zij zich in ons land niet zo noemen. Het kan niet anders dan dat bij de desbetreffende wetgeving overwegingen van mededinging hierin een rol speelden. Noem het duidelijkheid ten dienste van markttransparantie. Maar die wetgeving is nu veertig jaar oud. De markt weet het nu wel. De aanduiding van accountant kan veertig jaar later worden vrijgegeven. Vanaf dat moment hebben we geregistreerde en niet-geregistreerde accountants. Het zou een mooi voorbeeld zijn van broodnodige deregulering. Een precedent is de makelaardij, die al weer jaren geleden uit het wetboek van koophandel is geschrapt.

Tot het zover is, wordt met de bestaande regelgeving de steeds breder uitwaaiende dienstverlening door AA's en RA's geprobeerd accountants naar soorten te onderscheiden. Zoals opgemerkt, zelf ben ik geen accountant. Bij accountancy denk ik toch het liefst aan accounting en accountability: rekening en

verantwoording. Zoals Wikipedia schrijft: 'Een *accountant* (accountant, rekenaar, rekenmeester) is iemand die beroepsmatig jaarrekeningen controleert, jaarrekeningen opmaakt of financiële administraties voert'.

Maar volgens de Praktijkhandleiding ter zake van het begrip 'bedrijfsmatig handelen' zou iemand als ik wél een accountantskantoor kunnen hebben op grond van het feit dat ik met enige regelmaat cliënten bijsta in het kader van een geschil. Wanneer zo iemand dan de argumenten van wederpartijen analyseert, en aan de beslissende instantie rapporteert, zou dat kunnen worden aangemerkt als assurance-opdracht. En dan is dat 'accountantskantoor' onderworpen aan de 'Nadere voorschriften accountantskantoren', met alle naargeestige gevolgen van dien. En via die route zou zo iemand niet alleen accountant zijn, maar zelfs openbaar accountant. Ik vat deze regeling samen: een accountantskantoor is het kantoor van een registeraccountant die openbaar accountant is doordat hij een accountantskantoor heeft. Ik meen dat dit een cirkelredenering is.

Mede afhankelijk van de gekozen rechtsvorm is iemand openbaar accountant door de combinatie van assurance en registratie. Je zou denken dat het van belang zou zijn te weten op welk deskundigheidsterrein een (vermeende) assurance-opdracht zou liggen. Dat is niet nodig: elke assurance-opdracht leidt tot een accountantskantoor. De Nederlandse instituten van accountancy leggen daarmee een claim die op grond van accountancydefinitie niet kan worden verdedigd. Tenzij accountancy is wat accountants doen. Een uitdijend heelaal.

Iemand openbaar accountant noemen, omdat hij assurance biedt terzijde van accountancy biedt geen oplossing. Als een (register)accountant op 'niet-accountancy'-gebieden assurance biedt, zou hij als register(accountant) van rechtswege moeten vallen onder het tuchtrecht van die andere beroepsgroepen. Bijvoorbeeld als een (register)accountant terzijde van de jaarrekening gaat waarderen, zou het GBR voor de Registervaluators (NIRV/SWBO) op hem van toepassing moeten zijn.

Zouden we in de komende ledenvergadering van het NIVRA het bestuur kunnen opdragen een invulling te geven aan het begrip accountancy? **An**

*Joost Groeneveld, directeur Wingman Business Valuators B.V. Breda/Bilthoven/Leidschendam.
joostgroeneveld@accountancynieuws.nl*

